TUBERKULOZ - TUBERCOLOSI

Tuberkulozi, e quajtur edhe TB, eshte nje nga semundjet me te vjetra te njohura nga njeriu.
Edhe sot eshte **pergjegjese e mbi 3 milion persona te vdekur cdo vit.**
Eshte e shkaktuar nga nje mikrob i quajtur Mykobakterium tuberkulosis. Prek me shpesh mushkerite por mund te interesoje çdo organi tjeter te trupit tone si linfogjendrat, veshket, kockat, trurin.

SI NGJITET

Tuberkulozi transmetohet nga njeriu, jo nga insektet dhe jo nepermjet gjakut ose ujit.
Nje person qe eshte i semure me tuberkuloz mushkeriore mund te transmetoje semundjen kur kollitet, teshtitet, flet, kendon ose peshtyne, mikrobet jane te nxjerrur nga mushkerite ne ajer ku mund te rrin pezull per disa ore. Duke marre fryme kete ajer eshte e mundur te infektoresh.
Rreziku me i larte infektimi iu perket familiarve, kolegeve te punes dhe shokeve te nje personi te semure. Megjithate, shume persona qe infektohen nuk semuren dhe nuk behen infektiv sepse sistemi imunitar i tyre bllokon mikrobin e tuberkulozit; vetem 5-10% i personave qe infektohen semuren gjate jetes.
Rreziku i zhvillimit te semundjes eshte shume me i larte, deri ne 30 here, ne personat mbartes te virusit te imunodefiqences (HIV).
Ne rrezik te madhe jane edhe personat me silikoz, pamjaftueshmeri veshkash, diabet melit, heqje stomakut, te ardhurit nga **vendet me shumice te madhe tuberkulozi** (Afrik, jug dhe jug-lindje te Asi-se, Lindje e Mesme, Amerika e jugut), te alkoolizuart dhe perdoruesit e drogave nepermjet injeksioneve.

CFARE DUHET TE BEHET PER TE DITUR SE JE I INFEKTUAR

Per te identifikuar personat qe jane te infektuar dhe jane ne kondita te mira shendeti dhe pa shqetesime behet analiza Mantoux qe behet duke injektuar ne lekuren e krahut nje substance e quajtur tuberkulina. Ne qofte se kjo anlize jep pergjigje pozitive eshte e detyrueshme te behet radiografija e gjoksit per te perjashtuar nje forme aktive te tuberkulozit.
Ne disa persona me analizen tuberkulinike pozitive mund te keshillohet kura parandaluese me nje ilaç, isoniacide, edhe se radiografija dhe kontrollet e tjera kane dhene pergjigje negative.
Kura parandaluese (isoniacide per 6-12 muaj) eshte e duhur per te pakesuar rrezikun e semundjes se TB.

CILAT JANE SIMPTOMET E TUBERKULOZIT

Simptomet e tuberkulozit jane: kollitje, humbje e peshes, dhimbje ne gjoks, temperature dhe djersitje naten. Me kalimin e kohes kollitja mund te shoqerohet me peshtymje gjaku.

Keto simptomet nuk shfaqen gjithmone ne menyre te rende, por jane te qendrueshem, prandaj eshte e keshillueshme ti drejtohuni mjekut sa me pare.
Ne qofte se behet diagnoza e TB kura duhe te merret me rregull dhe per kohen e duhur edhe se shqetesimet zhduken pas pak javesh nga fillimi i saj. Ne kete menyre keni 95% e mundesive te sherimit. Ne rast te kundert mund te semureni edhe nje here dhe kurat mund te mos jene te dobishme.

SI PARANDALOHET TUBERKULOZI

a) mbrojtja me e mire nga TB eshte **zhvillimi i nje jete te mire per shendetin**. Ne fakt TB parandalohet edhe duke permiresuar konditat higjenike dhe te ambientit, duke shmangur ambiente shtepiake te mbushur me njerez, duke ngrene ushqime te pasur me proteina dhe vitamina si qumesht, mish, fruta, perime dhe duke punuar ne kondita higjenike te pershtatshme;

b) me vaksinen: t'ju behet te porsalindurve dhe femijeve ne moshe me te vogel se 5 vjeç, me analize tuberkuline negative, te futur ne nje familje qe permban persona te ardhur nga zonat me rrezik te madh endemie, por sidomos **femijeve qe , te lindur ne Itali, duhet te shkojne ne nje vend me endemi te larte ose mesatare**;

c) **duke kerkuar** me analizen tuberkulinike **personat e infektuar** per te shmangur semundjen,

d) **duke kuruar te semuret e infektuar** per te shmangur shperndarjen e semundjes.

Ne qofte se deshiron informazione te tjera mbi tuberkulozin, ne se deshiron te besh analizen tuberkulinike te lekure, ne se mendon te kesh tuberkulozin, drejtohu Sherbimit te Higjenes Publike me afer banimit tend.

I azhurnuar ne Qeshor 2003 / Aggiornato al Giugno 2003

I perkthyer nga Kooperativa INTEGRA / Tradotto da Cooperativa INTEGRA

Me kontibutin e Provinces se Modena / Con il contributo della Provincia di Modena

Per te ditur me teper drejtohuni ne:
Per saperne di più rivolgersi a: